

වයඹ පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව
අවසාන වාර පරීක්ෂණය 2022

11 ශ්‍රේණිය

බුද්ධ ධර්මය - I

කාලය පැය 01 යි.

නම/ විභාග අංකය:

සැලකිය යුතුයි.

- සියළුම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.
- අංක 01 සිට 40 දක්වා ප්‍රශ්නවල දී ඇති 1, 2, 3, 4 පිළිතුරුවලින් නිවැරදි හෝ වඩාත් ගැලපෙන පිළිතුර තෝරන්න.
- ඔබට සැපයෙන උත්තර පත්‍රයේ එක් එක් ප්‍රශ්නය සඳහා දී ඇති කව අතුරින් ඔබ තෝරාගත් පිළිතුරෙහි අංකයට සැසඳෙන කවය තුළ (x) ලකුණ යොදන්න.

- සිද්ධත් කුමරු සරණපාවාගත් හද්දකවිවායනා කුමරියගේ පියතුමා වූයේ,
(1) උදේනි රජතුමා ය. (2) බිම්බිසාර රජතුමා ය.
(3) කෝලිය රජතුමා ය. (4) සුප්‍රබුද්ධ රජතුමා ය.
- සිද්ධත් බෝසතාණන් වහන්සේ බුද්ධත්වයට පත්වීමෙන් පසු කළ උදාන වාක්‍යය වන්නේ,
(1) “අග්ගෝ හමස්මි ලෝකස්ස....” යන්නයි. (2) “සබ්බ පාපස්ස අකරණං....” යන්නයි.
(3) “අනේක ජාති සංසාරං....” යන්නයි. (4) “දුරංගමං ඒක වරං....” යන්නයි.
- “බමුණ මම දෙවියෙක්, ගාන්ධර්වයෙක්, යක්ෂයෙක්, මනුෂ්‍යයෙක් නොවෙමි, මම බුද්ධ නමි වෙමි.” බුදුරජාණන් වහන්සේ මෙසේ වදාළේ,
(1) සෝණදණ්ඩ බමුණාට ය. (2) වංකි බමුණාට ය.
(3) ද්‍රෝණ බමුණාට ය. (4) හුහුංක බමුණාට ය.
- “සත්තට වන බව දුකට වෙදණන්...” යන ලෝවැඩ සඟරා කවී පදයට අනුව කියැවෙන්නේ බුදුරජාණන් වහන්සේ,
(1) සත්වයාගේ කායික ලෙඩ දුක්වලට උතුම් වෛද්‍යවරයෙකු වන බවය.
(2) උසස් වෛද්‍යවරයෙකු වන බවය.
(3) සසර දුකට ප්‍රතිකාර කරන උසස් වෛද්‍යවරයෙකු වන බවය.
(4) ඕනෑම ලෙඩ දුක්වලට ප්‍රතිකාර කරන උසස් වෛද්‍යවරයෙකු වන බවය.
- බුදුරජාණන් වහන්සේ අවිරවති නදී තිරයෙහි පිහිටි අභ වනයේ දී දේශනා කළ සූත්‍ර ධර්මය වූයේ,
(1) මහා සීහනාද සූත්‍රයයි. (2) තේවිජ්ජ සූත්‍රයයි.
(3) මහා මොග්ගල්ලාන සූත්‍රයයි. (4) අම්බට්ඨ සූත්‍රයයි.
- මට්ටකුණ්ඩලී, සූනික වැනි වර්තවලින් ප්‍රකට වන්නේ බුදුරජාණන් වහන්සේ තුළ පැවති,
(1) අසරණ සරණ ගුණයයි. (2) තාදි ගුණයයි.
(3) ගිලනුන්ට උපස්ථාන කිරීමේ ගුණයයි. (4) යථාචාරී තථාකාරී ගුණයයි.
- අප මහා බෝසතාණන් වහන්සේ ඉවසීමේ ගුණය ප්‍රකට කළ ආකාරය හෙළිවෙන්නේ,
(1) වෙස්සන්තර ජාතක කථාවෙන් ය. (2) ක්ෂාන්තිවාදි ජාතක කථාවෙන් ය.
(3) වට්ටක ජාතක කථාවෙන් ය. (4) මධ්‍යදේව ජාතක කථාවෙන් ය.

08. “කවරෙක් සත්‍ය කියන්නේ ද, කවරෙක් අසත්‍ය කියන්නේ දැයි සැකය මතු කිරීම සුදුසු ය. සුදුසු කල්හිම ඔබ තුළ සැක ඉපදී තිබේ.” යන ප්‍රකාශය තුළින් කියවෙන්නේ,
- (1) සිතීමේ හා විමසීමේ නිදහස පිළිබඳව ය. (2) මහණ බමුණන්ගේ ස්වභාවය පිළිබඳව ය.
(3) ආගමික සහනශීලීත්වය පිළිබඳව ය. (4) තත්කාලීන සමාජ ක්‍රමය පිළිබඳව ය.
09. උපතිස්ස පිරිවැජ්ජියා ඇසූ ප්‍රශ්නයට පිළිතුරු ලෙස “යේ ධම්මා හේතුප්පභවා - තේසං හේතුං තථාගතෝ ආහ” යනාදී ගාථාව දේශනා කළේ,
- (1) මහානාම හිමි ය. (2) අස්සජ් හිමි ය. (3) චජ්ජ් හිමි ය. (4) හද්දිය හිමි ය.
10. හද්දාලි සූත්‍රයෙහි දැක්වෙන පරිදි “ ආහාරේ මත්තඤ්ඤානා” හෙවත් ප්‍රමාණය දැන ආහාර අනුභව කිරීමෙන් ලැබෙන යහපත් ප්‍රතිඵලයක් නොවන්නේ,
- (1) මානසික සුවය. (2) සුවපහසු පැවැත්ම. (3) සැහැල්ලු පැවැත්ම. (4) රෝගාබාධ අඩු වීම.
11. පංච බලි නම් වූ තමා විසින් ඉටු කළ යුතුකම් පහක් පිළිබඳ සඳහන් වන බෞද්ධ දේශනාව කුමක් ද?
- (1) අණන සූත්‍රය. (2) ව්‍යග්ගපජ්ජ සූත්‍රය. (3) මහා මංගල සූත්‍රය. (4) පත්තකම්ම සූත්‍රය.
12. තමාගේ ආදායම හා වියදම මනාව දැන තුලනය කරමින් ජීවත් වීම ව්‍යග්ගපජ්ජ සූත්‍රයේ සඳහන් වනුයේ,
- (1) උට්ඨාන සම්පදා නමිති. (2) ආරක්ඛ සම්පදා නමිති.
(3) කල්‍යාණ මිත්තතා නමිති. (4) සමජ්චිකතා නමිති.
13. චූල්ලකම්ම විභංග සූත්‍රයේ දැක්වෙන පරිදි අන් සැපතට ඊර්ෂ්‍යා නොකරන්නාට ලැබෙන ප්‍රතිඵලය වන්නේ,
- (1) පොහොසත්ව උපදී. (2) රුමත්ව උපදී. (3) යසස් ඇතිව උපදී. (4) නිරෝගීමත්ව උපදී.
14. සිල් රැකීමෙන් ලැබෙන ආනිසංස ගණයට ඇතුළත් නොවන කරුණක් වන්නේ,
- (1) සිහිමුලා වි කල්ලරිය කිරීම යි. (2) කීර්තිය පැතිරීම යි.
(3) මරණින් මතු සුගතියේ උපත ලැබීම. (4) නිරෝගීමත්ව උපදී.
15. “යමක් කිරීමෙන් පසුතැවෙන්නට සිදු නොවේ ද යමක විපාකය ප්‍රීතියෙන් හා සොම්නසින් යුතු ව විදිය හැකි වේද එබඳු ක්‍රියාවල නිරත විය යුතුය. යන අදහස පැහැදිලි කරන ධම්ම පද ගාථාව වන්නේ,
- (1) “අක්කොච්ඡි මං අවධි මං...” යන ගාථාවෙනි. (2) “තංච කම්මං කතං සාධු...” වන ගාථාවෙනි.
(3) “සුකරානි අසාධුනි....” යන ගාථාවෙනි. (4) “අවරිත්වා බ්‍රහ්මචරියං....” වන ගාථාවෙනි.
16. හේතුඵල ධර්මයට අනුව “විඤ්ඤාණය හෙවත් ප්‍රතිසන්ධි සිත ඇති කල්හි නාම රූප ඇති වේ. යන්න ප්‍රකාශ වන්නේ,
- (1) “නාමරූප පච්චය සලායතනං” යනුවෙනි. (2) “තණ්හා පච්චයා උපාදානං” යනුවෙනි.
(3) “විඤ්ඤාණ පච්චයා නාමරූපං යනුවෙනි. (4) “සංඛාර පච්චයා විඤ්ඤාණං” යනුවෙනි.
17. සිගාලෝවාද සූත්‍රයෙහි දැක්වෙන පරිදි ගුරුවරයා හා සිසුන් උපමා කර ඇත්තේ කුමන දිසාවකට ද?
- (1) උතුරු දිසාවට ය. (2) නැගෙනහිර දිසාවට ය.
(3) බටහිර දිසාවට ය. (4) දකුණු දිසාවට ය.
18. බුදු දහමට අනුව යමෙක් තෙරුවන් සරණ ගිය පසු බෞද්ධ උපාසකයකු බවට පත්වේ. එහිදී තෙරුවන් ගුණ ගණන වන්නේ,
- (1) විස්සකි. (2) දොළහකි. (3) දහසයකි. (4) විසිහතරකි.
19. “පින් රෝගයෙන් පෙළෙන්නකුට ආහාරයක කිසිදු රසයක් නොදනෙන” බව සාමඤ්ඤඵල සූත්‍රයේ උපමා කර ඇති පංච නිවර්ණ ධර්මය නම් කරන්න.
- (1) කාමච්ඡන්දයයි. (2) ථීනමිද්ධයයි. (3) ව්‍යාපාදයයි. (4) විචිකිච්චාවයි.

20. චතුරාර්ය සත්‍යයේ දුක් වර්ග අටක් පිළිබඳ විස්තර කර ඇත්තේ කුමන සත්‍යයට ද?
- (1) සමුදය සත්‍යයටය. (2) දුක්ඛ සත්‍යයටය. (3) නිරෝධ සත්‍යයටය. (4) මාර්ග සත්‍යයටය.
21. පංචස්කන්ධය ලෙස හඳුන්වනු ලබන්නේ,
- (1) රූප වේදනා, සඤ්ඤා, සංඛාර විඤ්ඤාණවලට ය.
 (2) රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස ස්පර්ශවලට ය.
 (3) පඨවි, අපෝ, තේජෝ, වායෝ සුඛවලටය.
 (4) චක්ඛු, සෝත, ඝාණ, කාය, ජිව්හාවලය ය.
22. තර්කානුකූලව විමසුම් සිහින් කටයුතු කරන වර්තය ධර්මයේ හැඳින්වෙන්නේ කුමන නමකින් ද?
- (1) රාග වර්තය නමිනි. (2) විතර්ක වර්ත නමිනි. (3) බුද්ධි වර්ත නමිනි. (4) සද්ධා වර්ත නමිනි.
23. පාලකයෙකු යුක්තිය හා සාධාරණත්වය ඉටු නොවන ලෙස ස්ව කැමැත්ත මත අගතිගාමී ව කටයුතු කිරීම,
- (1) භය ලෙස හැඳින්වේ. (2) ද්වේෂය ලෙස හැඳින්වේ.
 (3) ඡන්දය ලෙස හැඳින්වේ. (4) මෝහය ලෙස හැඳින්වේ.
24. බුද්ධාදි අට ගුණ සැකය පැහැදිලි කරන නිවර්ණ ධර්මය වන්නේ,
- (1) කාමච්ඡන්දයෙනි. (2) ව්‍යාපාදයෙනි. (3) ටීනමිද්දයෙනි. (4) විචිකිච්ඡාවෙනි.
25. ලොව නොවෙනස්වන කිසිදු පදාර්ථයක් නැති බව අවබෝධ කර ගැනීම පිණිස ඉවහල්වන බෞද්ධ භාවනා ක්‍රමය වන්නේ,
- (1) සමථ භාවනාව යි. (2) ආනාපාන භාවනාවයි.
 (3) ප්‍රඥා භාවනාවයි. (4) පිළිකුල් භාවනාවයි.
26. සම්මා සම්බුද්ධ, පසේබුද්ධ, අරහත් යන තුන් ආකාරයට සත්‍යය අවබෝධ කර ගැනීම දහමේ සඳහන්ව ඇත්තේ,
- (1) ත්‍රිවිධ චෛත්‍යය නමිනි. (2) තුන්තරා බෝධිය නමිනි.
 (3) ත්‍රිවිධ රත්නය නමිනි. (4) ත්‍රිවිධ ශික්ෂාව නමිනි.
27. නිවන් පසක් කිරීමට අවශ්‍ය මනා වූ පිළිවෙත් රකින බැවින් මහා සංඝරත්නය,
- (1) සුපටිපන්න නම් වේ. (2) පාහුණෙය්‍ය නම් වේ.
 (3) ආහුනෙය්‍ය නම් වේ. (4) උජුපටිපන්න නම් වේ.
28. සමථ භාවනාවෙන් ලැබෙන ප්‍රතිඵලයක් නොවන්නේ මින් කුමක් ද?
- (1) ගැටලු විසඳීමේ ශක්තිය දියුණු වීම.
 (2) ජීවිතයේ යථා ස්වභාවය අවබෝධ කර ගැනීමට හැකිවීම.
 (3) ඉවසීමේ ශක්තිය දියුණු වීම.
 (4) එක් අරමුණක් පිහිටීමට හැකි වීම.
29. "මාගේ මේ ව්‍යායාමය බුද්ධ ශාසනයේ විරස්ථිතිය පිණිස මිස රජ සැප පිණිස නොවේ" යනුවෙන් ප්‍රකාශ කළ රාජ්‍ය පාලකයා වූයේ,
- (1) දේවානම්පියතිස්ස රජතුමා ය. (2) ධාතුසේන රජතුමා ය.
 (3) දුටුගැමුණු රජතුමා ය. (4) මහසෙන් රජතුමා ය.
30. වැලිවිට සිරි සරණංකර සංඝරාජ හිමියන් විසින් රචිත ග්‍රන්ථ අතරට ඇතුළත් නොවන ග්‍රන්ථය වූයේ,
- (1) සාරාර්ථ සංග්‍රහ යයි. (2) සතර බණවර සන්න යයි.
 (3) මුණිගුණාලංකාර යයි. (4) බුදු ගුණාලංකාර යයි.

31. පළමු ධර්ම සංගායනාව පැවැත් වූ ස්ථානය වන්නේ,
 (1) විශාලා මහනුවර වාලුකාරාමය. (2) විශාලා මහනුවර අශෝකාරාමය.
 (3) රජගහනුවර සප්ත පර්ණි ගුහාද්වාරය. (4) පැළලුප්තුවර අශෝකාරාමය.
32. ඒ ඒ ධර්ම කොටස් මුඛ පරම්පරාවෙන් රැගෙන යාමට එක් එක් භාණක පරම්පරාවලට භාර කළහ. ඒ අනුව සංයුක්ත නිකාය භාර කළේ,
 (1) ආනන්ද තෙරුන් ප්‍රමුඛ ශිෂ්‍යානු ශිෂ්‍ය පරම්පරාවට ය.
 (2) මහා කාශ්‍යප තෙරුන් ප්‍රමුඛ ශිෂ්‍යානු ශිෂ්‍ය පරම්පරාවට ය.
 (3) අනුරුද්ධ තෙරුන් ප්‍රමුඛ ශිෂ්‍යානු ශිෂ්‍ය පරම්පරාවට ය.
 (4) සැරියුත්තර තෙරුන්ගේ ශිෂ්‍යානු ශිෂ්‍ය පරම්පරාවට ය.
33. සස, සාම, වෙස්සන්තර යන ජාතක කථා විනයට නගා ඇති පොළොන්නරු යුගයට අයත් පූජනීය ස්ථානය කුමක් ද?
 (1) තිවංක පිළිමගෙය. (2) හිඳගල විහාරය.
 (3) මැදවෙල විහාරය. (4) දිඹුලාගල ගල් විහාරය.
34. “සද්ධර්ම නැමැති මිණි කැට ඇමුණු මාලය” යන අන්වර්ථ නාමයෙන් හඳුන්වන දඹදෙණි රාජධානියේ දී ධර්මසේන නම් හිමියන් විසින් රචිත කෘතිය වන්නේ,
 (1) බුත්සරණයි. (2) සද්ධර්මරත්නාවලියයි.
 (3) පූජාවලියයි. (4) අමාවතුරයි.
35. ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය ආගම බෞද්ධාගම වීමත් “රජු බෞද්ධයෙකු විය යුතුය” යන සම්මතයක් ඇති වීම තුළින් පැහැදිලි වනුයේ,
 (1) බුදු දහම හා බෞද්ධ සංස්කෘතිය අතර ඇති සබඳතාවයි.
 (2) බුදු දහම හා ලාංකික ජන සමාජය පිළිබඳවයි.
 (3) බුදු දහම හා රාජ්‍ය පාලනය ප්‍රතිපත්ති අතර ඇති සබඳතාවයි.
 (4) බුදු දහම හා අන්‍ය ආගම අතර ඇති සබඳතාවයි.
36. බහු ජාතික හා බහු ආගමික සමාජයක් තුළ අන්‍ය ආගම්වලට ද ගරු කරමින් ස්වකීය අන්‍යායතනව තහවුරු වන පරිදි ජීවත් වීම.
 (1) සමානාත්මතාව ලෙස හැඳින්වේ. (2) සමගිය ලෙස හැඳින්වේ.
 (3) සහජීවනය ලෙස හැඳින්වේ. (4) සමාජ සාධාරණත්වය ලෙස හැඳින්වේ.
37. බුබුලාකාර දාගැබක ගර්භයේ ස්වරූපය අනුව එය,
 (1) කළයක හැඩය ගනී. (2) නෙල්ලි ගෙඩියක හැඩය ගනී.
 (3) නෙළුමක හැඩය ගනී. (4) දිය බුබුලක හැඩය ගනී.
38. ආබද්ධ බුද්ධ ප්‍රතිමාවකට නිදසුන් වන්නේ,
 (1) අවුකන බුද්ධ ප්‍රතිමාවයි. (2) මාළිගාවිල බුද්ධ ප්‍රතිමාවයි.
 (3) අනුරාධපුර සමාධි බුද්ධ ප්‍රතිමාවයි. (4) තොළුවිල බුද්ධ ප්‍රතිමාවයි.
39. සංසාරය නැමැති සාගරයෙන් එතෙර වීමටත්, එසේම නිවට මගට පිවිසීමටත් හේතුවන ධර්ම කරුණක් වූයේ,
 (1) සීලය යි. (2) භාවනාවයි. (3) සද්ධාවයි. (4) දානය යි.
40. තමන් කරන ක්‍රියාවන්හි විපාක තමන් කරාම පැමිණෙන බව දැකීමේ නුවණ
 (1) ධ්‍යාන සම්මා දිට්ඨිය නම් වේ. (2) කම්මස්සකතා සම්මා දිට්ඨිය නම් වේ.
 (3) එල සම්මා දිට්ඨිය නම් වේ. (4) විදර්ශනා සම්මා දිට්ඨිය නම් වේ.

11 ശ്രേණිය

ଭୂମିକା ବିବରଣ - II

නම/ විභාග අංකය:

- පළමුවැනි ප්‍රශ්නය හා තවත් ප්‍රශ්න හතරක් ඇතුළුව ප්‍රශ්න පහකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.
- පළමු ප්‍රශ්නයට ලකුණු 20 ක් ද තෝරාගන්නා අනෙක් ප්‍රශ්නයකට ලකුණු 10 බැගින් ද හිමි වේ.

- 1

- 04 (i) චතුරාර්ය සත්‍ය අතුරෙන් දෙකක් නම් කරන්න.
- (ii) ඉන් එක් කරුණක් පැහැදිලි කරන්න.
- (iii) දෛනික ජීවිතයේ මුහුණ දෙන ගැටලු විසඳා ගැනීමට චතුරාර්ය සත්‍ය අදාළ කර ගත හැකි ආකාරය පැහැදිලි කරන්න.
- 05 (i) ව්‍යග්ඝපජ්ජ සූත්‍රයේ දැක්වෙන පුද්ගලයාගේ මෙලොව හිතසුව පිණිස පවතින කරුණු දෙකක් නම් කරන්න.
- (ii) ඉහත කරුණු වලින් එකක් පැහැදිලි කරන්න.
- (iii) එකී කරුණු ලෞකික ජීවිතය සාර්ථක කර ගැනීම සඳහා හේතුවන ආකාරය විමර්ශනය කරන්න.
- 06 (i) දෙවන ධර්ම සංගායනාව පැවැත්වීමට තුඩුදුන් හේතු සැකෙවින් දක්වන්න.
- (ii) එම ධර්මසංගායනාව පැවත්වූ ස්ථානය, රාජානුග්‍රහය ලබා දුන් පාලකයා, මූලිකත්වය ගත් මහරහතන් වහන්සේ නම් කරන්න.
- (iii) බුද්ධ ශාසනයේ පැවැත්ම පිණිස දෙවන ධර්ම සංගායනාව ඉවහල් වූ ආකාරය පිළිබඳ විමසීමක් කරන්න.
- 07 පහත සඳහන් මාතෘකා අතරින් දෙකකට කෙටි සටහන් ලියන්න.
- (i) දුටුගැමුණු මහරජතුමා
- (ii) මහින්දාගමනය
- (iii) ස්තූපය
- (iv) සද්ධර්මරත්නාවලිය

පිළිතුරු පත්‍රය - I කොටස

1 -(4) 2 -(1) 3 -(3) 4 -(3) 5 -(2) 6 -(1) 7 -(2) 8 -(1) 9 -(2) 10 -(1)
 11-(4) 12 -(4) 13 -(3) 14 -(1) 15 -(2) 16 -(3) 17 -(4) 18 -(4) 19 -(3) 20 -(2)
 21-(1) 22 -(2) 23 -(3) 24 -(4) 25 -(3) 26 -(2) 27 -(1) 28 -(2) 29 -(3) 30 -(4)
 31-(3) 32 -(2) 33 -(1) 34 -(2) 35 -(3) 36 -(3) 37 -(4) 38 -(1) 39 -(3) 40 -(2)

(නිවැරදි පිළිතුරු ලකුණු 01 බැගින්)

II කොටස

01. (i) කිසා ගෝතමී
 (ii) රමය, සුරමය, සුභ
 (iii) කොසොල් මහරජු අසදාශ දානය පිළිගැන්වීම / අනෙපිඬු විශාකා ආදී සිටුවරුන් ආරාම පූජාව / උදය බමුණාගේ වස් ආරාධනය / සුප්පිය පරිබ්‍රාජිකයාගේ දෝෂාරෝපණය... ආදී
 (iv) හේතුවෙන් උපදින යම් ධර්ම කෙනෙක් වෙන් ද, ඒ ධර්මයන්ගේ හේතුව තථාගතයන් වහන්සේ වදාළ සේක.
 (v) දානය, ප්‍රියවචනය, අර්ථ වර්යාව සමානාත්මතාව
 (vi) ධාර්මිකව උපයා සපයාගත් ධනයක් තමාට ඇතැයි සිතීමෙන් ඇතිවන සතුට.
 (vii) සමථ, විපස්සනා
 (viii) ගුරුභිමෝථි, විදාගම මෛත්‍රය මාහිමි
 (ix) ත්‍රිපිටක ධර්මය ග්‍රන්ථාරූඪ කළ නිසාවෙනි.
 (x) ථූපාරාම වෛත්‍යය
02. (i) දාන, සීල නෙක්ඛම්ම, ප්‍රඥා, චිරියය, ඤානානි, සත්‍ය අට්ඨාන, මෛත්‍රී, උපේක්ෂා, ආදී පාරමිතා
 (ii) දාන - යම් වස්තුවක් තණ්හා, මාන, දෘෂ්ටියෙන් තොරව කරුණාව, ප්‍රඥාව පෙරදැරි කරගෙන පූජා බුද්ධියෙන්, අනුග්‍රහ බුද්ධියෙන් පරිත්‍යාග කිරීම.
 සීල - කය වචනය හික්මවා ගැනීම සංවරකර ගැනීමයි. නිවන් සුව අරමුණු කොටගෙන ක්‍රියා කිරීමයි.
 නෙක්ඛම්ම - පංච ඉන්ද්‍රිය පිනවීමේ පිළිවෙත හැරුණු ගිහිගෙයින් නික්මී ගොස් බ්‍රහ්මචාරී පිළිවෙත් සපුරා ගැනීමයි.
 * මේ ආදී වශයෙන් කෙටියෙන් විස්තර කර ඇත්නම් ලකුණු දෙන්න.
 (iii) ජීවිතයට අවශ්‍ය උතුම් ගුණධර්ම සමුදායක් ලෙස මෙම පාරමි ධර්ම හඳුන්වා දීමට පුළුවන. සීලා දී මෙම ගුණධර්මයන් යහපත් සමාජ පරිසරයකට අදාළ, නිරන්තරයෙන් පුරුදු පුහුණු කළ යුතු සමාජගත කළ යුතු ධර්මයෝග්‍යය. මනා වර්යාවකින් යුක්ත වන විට සමාජය තුළ ද එය වර්ධනය වේ. මේ ආදී වශයෙන් පාරමිතා තුළින් උගන්වනු ලබන ගුණයන් සමාජශීලී දූත මි සමාජයක් ගොඩනංවා ගැනීමට හැකියාව සලසාගත හැකි ය.
 (පිළිතුර සමස්තයක් ලෙස සලකා ලකුණු ලබා දෙන්න)
03. (i) තංච කම්මං කතං සාධු - යං කත්වා නානු තප්පති
 යස්ස පතීනෝ සුමනෝ - විපාකං පටිසේවති
 (ii) යම් ක්‍රියාවක් කිරීමෙන් පසුතැවීමට සිදු නොවේ ද යම් ක්‍රියාවක විපාකය ප්‍රීතියෙන් හා සොම්නසින් යුතුව විඳිය හැකිවේ ද, එබඳු ක්‍රියාවල නිරත විය යුතු ය.
 (iii) ධම්මපදය පුද්ගල ජීවිතයක් සාර්ථක කර ගැනීමට බෙහෙවින් ඉවහල් වන සදුපදේශාත්මක ග්‍රන්ථයකි. මේ ආකාරයට ධර්මෝපදේශ බහුලව දක්නට ලැබෙන වර්ග 26 කින් හා ගාථා 423 කින් යුක්ත මෙහි පුද්ගල චරිත විවරණය කෙරේ. සතුට ගාථාවක පාහේ ඒ ආකාරයට විස්තර කරන අතර චරිත තුළින් ගොඩනැගෙන සමාජ ජීවිතය තුළින් පුද්ගල පෞර්ෂ සහිත සමාජයක් ගොඩනැගේ. මේ ආකාරයට පුද්ගලයාගේ පුද්ගල සිත පිළිබඳව ගැඹුරු විග්‍රහයක් සපයයි. "මනෝ පුබ්බංගමා ධම්මා" යන ගාථා යුගලයේ කුසල අකුසල විග්‍රහ කරන තැන දූෂිත සිතක ආකාරයට ගැලපෙන උපදේශකයක් ලෙද ගවයාගේ පාද අනුන පසුපස එන රිය සකස්, යහපත් කුසල කර්ම අනුව ජීවිතය පවත්වන පුද්ගලයාට තමා අත් නොහැරයන සෙවනැල්ල ලෙසත් පෙන්වා දෙයි.....
 (මේ ආකාරයේ ධම්මපදය තුළ සඳහන් උපමා හා උපදෙස් පිළිබඳව සරල විග්‍රහයක් කර ඇත්නම් ලකුණු දෙන්න.)

II කොටස - පිළිතුරු ඉතිරි කොටස

- 04 (i) දුක්ඛාර්ය සත්‍යය, දුක්ඛ සමුදයාර්ය සත්‍යය, දුක්ඛ නිරෝධාර්ය සත්‍යය, දුක්ඛ නිරෝධ ගාමිණී පටිපදාර්ය සත්‍යය
- (ii) දුක්ඛාර්ය සත්‍යය
 දුක්ඛ පිළිබඳ ආර්ය සත්‍යයයි. ඉපදීම, වයසට යෑම, ලෙඩවීම, මරණයට පත් වීම, ප්‍රියයන්ගෙන් වෙන්වීම, අප්‍රියයන් හා එක්වීම, අපේක්ෂිත දේ නොලැබීම, පංච උපාදානස්කන්ධය ආදී පිළිබඳ දුක් අටක් පිළිබඳ ඉගැන්වේ. මෙම දුක්ඛ ස්වභාවයන් නිවැරදිව තේරුම් ගෙන ඉන් මිදීම පිණිස උත්සුක විය යුතු ය.
දුක්ඛ සමුදයාර්ය සත්‍යය
 දුක්ඛ හට ගැනීමට හේතුව පිළිබඳව ආර්ය සත්‍යයයි. දුක්ඛට හේතුව තණ්හාවයි. පුනර්භවය ඇති කරන ඇල්ම, හා සතුට සහිත වූ ඒ ඒ තැන්හි සිත ඇලෙන තෘෂ්ණාව සසර දුක්ඛ හා පැවැත්මට හේතුව පහදා දෙයි. තණ්හාවේ ප්‍රභේද කාම, භව, විභව වශයෙන් තුනකි.
දුක්ඛ නිරෝධාර්ය සත්‍යය
 සසර දුක්ඛට හේතුව තණ්හාව නැති කිරීම පිළිබඳ ආර්ය සත්‍යයයි. තණ්හාව ඉතිරි නොවන ලෙස මුලිනුපුටා දැමිය යුතුය. නොඇලීම, විරාගය නිරෝධය ආශාවන් අත්හැරීම, ආලය හුරු කිරීම. දුක්ඛ නිරෝධාර්ය සත්‍යයයි.
දුක්ඛ නිරෝධ ගාමිණී පටිපදාර්ය සත්‍යය
 දුක්ඛ මිදීමේ මග මෙම ආර්ය සත්‍යයයි. ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය, මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව, මැදුම් පිළිවෙත යන නම්වලින් ද හඳුන්වනු ලැබේ. මෙය අංග අටකින් යුක්තය. සම්මා දිට්ඨි, සම්මා සංකප්ප, සම්මා වාචා, සම්මා කම්මන්ත, සම්මා ආජීව, සම්මා වායාම, සම්මා සති, සම්මා සමාධි මේ මාර්ගයේ ඔස්සේ පිළිවෙලින් හැසිරීමෙන් නිවන සාක්ෂාත් කරගත හැකි. (ලකුණු 03)
- (iii) චතුරාර්ය සත්‍යය නිවන් ලබා ගැනීම හා ලෝකය හා යථාර්ථය දැන හඳුනාගැනීමට චතුරාර්ය සත්‍යය අත්‍යාවශ්‍ය වේ. නමුත් දෛනික ජීවිතයේ දී අප මුහුණ දෙන ගැටලු විසඳා ගැනීමට බෙහෙවින් ම වැදගත් යන ආකාරයෙන් ද පෙනේ.
 දුක්ඛ - ගැටළුවක්
 දුක්ඛට හේතුව - ගැටළුවට හේතුව
 දුක්ඛ නැති කිරීම - ගැටළුව නැති කිරීම
 දුක්ඛ නැති කිරීමේ මග - ගැටළුව නැති කිරීමේ මග
 (මේ ආකාරයට පුද්ගල ජීවිතයේ දී සිදුවන යම් ගැටළුවක් පිළිබඳ පිළිතුර ගොඩනගා ඇත්නම් පිළිතුර සමස්තයක් සේ සලකා ලකුණු ලබා දෙන්න.) (ලකුණු 05)
- 05 (i) උට්ඨාන සම්පදා ආකේඛ සම්පදා, කළ‍්‍යාණ මිත්තතා, සමජීවිකතා.
- (ii) උට්ඨාන සම්පදා
 උත්සහවන්තව දැනේ දෙපයේ වීර්යයෙන් දහදිය වගුරුවා, ධාර්මික ලෙස ධන සම්පත් උපයා ගත යුතුය. ධාර්මික රැකියා වශයෙන් කෘෂිකර්මාන්තය, පශු කර්මාන්තය ආදී දැනුම් ජීවනෝපායන් මෙයින් අවධාරණය කෙරේ.
ආරක්ඛ සම්පදා
 උත්සහවන්තව, ධාර්මිකව උපයාගත් ධනය ආරක්ෂා කර ගැනීමයි. රජයෙන්, සොරුන්ගෙන් ස්වාභාවික විපත්වලින් පාස මිතුරන්ගෙන් ආදී
කළ‍්‍යාණ මිත්තතා
 යහපත් මිතුරන් ඇසුරට පත්වීම කළ‍්‍යාණ මිත්තතාවයයි. තමන් කළ‍්‍යාණ මිතුරන් කවුරුන් දැයි දැන හඳුනාගෙන ඇසුරු කිරීමයි. සද්ධා, සීල, වාග, පඤ්ඤා යන ගුණයන්ගෙන් හෙබි මිතුරන් මෙයින් අපේක්ෂා කෙරේ.
සමජීවිකතා
 ආදායම හා වියද හොඳින් තේරුම්ගෙන ආදායමට ගැලපෙන ලෙස වියදම පවත්වා, අය - වැය සමව පවත්වා ගෙන ක්‍රියා කිරීමය.
- (iii) බුද්ධ දේශනා අතර ව්‍යග්ගපච්ඡ සූත්‍රය සුවිශේෂී වේ. පුද්ගල ලෞකික ජීවිතය සාර්ථක කර ගැනීම සඳහා සූත්‍ර දේශනාවෙන් මෙලොව ජීවිතය සාර්ථකත්වය සඳහා උගන්වනු ලබන උට්ඨාන, ආරක්ඛ, කළ‍්‍යාණ මිත්තතාව, සමජීවිකතාව බෙහෙවින් ඉවහල් වේ.

II කොටස - පිළිතුරු ඉතිරි කොටස

- 06 (i) විශාලා මහනුවර වැසි වජ්ජපුත්තක භික්ෂුන් වහන්සේලා විසින් ගෙන ගිය දස වස්තුව හෙවත් දස අකැප වස්තුව (ලකුණු 02)
- (ii) පැවැත්වූ ස්ථානය - විශාලා මහනුවර වාලුකාරාමය
රාජානුග්‍රහය - කාලාශෝක් රජු
මූලිකත්වය - සබ්බකාමී මහරහතන් වහන්සේ (ලකුණු 03)
- (iii) ★ දෙවන ධර්ම සංඝායනාවේ ප්‍රතිඵල වශයෙන් වජ්ජ පුත්තක භික්ෂුන් විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද දස වස්තුව ප්‍රතිකේෂ්ප කළ අතර එය ශාසනයේ උන්නතියට හේතු වීම.
★ දස වස්තුව දැරූ භික්ෂුන් සසුවෙන් තෙරපා දැමීම හා සාසනය තුළ සංශෝධනයක් සිදු කිරීම.
★ ඉවත් කරන ලද භික්ෂු හු වෙන ම සංගායනාවක් පැවැත් වූ අතර, ඔවුන් මහාසංඝික නම් විය.
★ ශාසනය කොටස් දෙකකට ථේරවාද, හා මහාසංඝික වශයෙන් බෙදීම.
★ විනය සුරක්ෂිත කිරීම. (ලකුණු 05)
- 07 (i) දුටුගැමුණු මහ රජතුමා
මාගම රාජධානිය කොට ගෙන රජ බවට පත් දුටුගැමුණු මහ රජතුමා ශ්‍රී ලංකා ද්වීපයට එක්සේසත් කළ ප්‍රබල රජකෙනෙකි. සිය රජුගේ ඇවෑමෙන් රුහුණ මාගම රාජ්‍යත්වයට පත් වී අනුරාධපුර ඵලාර රජුගේ ග්‍රහණයෙන් රට මුදවා ගෙන බෞද්ධ උරුමය සුරක්ෂිත කොට රට එක්සේසත් කළේ ය. "මාගේ ව්‍යායාමය බුදු සසුනේ චිරස්ථිතිය පිණිස මිස කිසි කළෙකත් රජ සැප පිණිස නොවේ" යන ආදර්ශ පාඨය මුල් කරගෙන කටයුතු කළේය. රුවන්වැලි මහා සෑය, මිරිසවැටිය, යන මහා ථූප නිර්මාණයන්, ලෝවා මහාපාය වැනි නව මහල් ප්‍රාසාදත් ගොඩනගා ආගමික, ශාසනික සාමාජික මහා මෙහෙයක් සිදු කළ ශ්‍රේෂ්ඨ රජ කෙනෙකි. (ලකුණු 05)
- (ii) මහින්දාගමනය
සම්බුද්ධ පරිනිර්වාණයෙන් 236 වැනි වර්ෂයේ දී දෙවනපෑතිස් රාජ්‍ය අවධියේ දී මහින්දාගමනය සිදුවිය. අනුරාධපුර මිහින්තලයට වැඩමකළ මහා මහින්දමහ රහතන් වහන්සේ ඇතුළු පිරිස රජු ඇතුළු පිරිසකට ධර්මය දේශනා කළ අතර අනතුරුව රට තුළ බුදු දහම රට පුරා සිසුයෙන් පැතිර ගියේ ය. (මහින්දාගමනයය පිළිබඳ ලියා ඇති පිළිතුර සමස්තයක් සේ සලකා ලකුණු ලබා දෙන්න.) (ලකුණු 05)
- (iii) ස්තූප
මහින්දාගමනයෙන් පසු මෙරට ඉදි වූ ශ්‍රේෂ්ඨතම කලාශිල්ප අතර ස්තූපයට ප්‍රමුඛ තැනක් හිමි වේ. ස්තූපය සිංහල බෞද්ධ සංස්කෘතියේ සංකේතයයි. බුදුරජාණන්වහන්සේගේ ශාරීරික චෛත්‍ය මුල් කරගෙන ස්තූප නිර්මාණය විය. ඒ අනුව සෑම විහාරස්ථානයක පාහේ ස්තූප ගොඩනගා ඇති අතර වන්දනා කළ යුතු පළමු චෛත්‍යය ද ස්තූපයයි. (පිළිතුර සමස්තයක් ලෙස සලකා ලකුණු දෙන්න.)
- (iv) සද්ධර්මාරත්නාවලිය
"මිණිකැට අමුණන ලද මාලය" යන අදහස සද්ධර්මාරත්නාවලිය යන පදයන්හි අරුත වේ. දඹදෙනි සාහිත්‍ය යුගයේ දී ලියැවුණු මෙම ග්‍රන්ථයෙහි කතුවරයා ලෙස සැලකෙන්නේ ධර්මසේන හිමියන් ය. ධම්මපදයට ලියූ පාලි ධම්මපදට්ඨකථාව ඇසුරින් ග්‍රන්ථය සම්පාදනය කර ඇත. උපමා උපමේයන් බහුලව යොදාගෙන පුද්ගල ජීවිත සාර්ථකත්වයට අදාළ කරුණු සංගෘහිතය. (ලකුණු 05)